

DE GOUDEN KOETS

EDUCATIE

Urban Myth
in coproductie met Theater De Krakeling
en STIP theaterproducties

URBAN MYTH

theater de
krakeling

stip

i.s.m.

Deze voorstelling wordt mede mogelijk gemaakt dankzij

VSBfonds,
iedereen doet mee

AF amsterdams
fonds voor de
kunst

lira fonds

norma
fonds

FONDS 21

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

Beste theaterdocent,

Dit is de educatie voor de voorstelling DE GOUDEN KOETS. Deze voorstelling is een coproductie van Urban Myth, Theater de Krakeling en STIPproducties in samenwerking met het Amsterdam Museum.

De educatie bestaat uit verschillende delen.

Allereerst is er de [digitale lesomgeving](#).

Op deze website kan de leerkracht samen met de leerlingen aan de slag met het onderwerp. Er staat achtergrondinformatie op, verdiepende opdrachten en beeldmateriaal.

Daarnaast kunnen scholen een rondleiding boeken bij het [Amsterdam Museum](#).

In het Amsterdam Museum is een tentoonstelling te zien over de gouden koets.

Deze rondleiding wordt gegeven door museumdocenten en is te boeken via boekingen@amsterdammuseum.nl.

Lukt het de school niet om fysiek naar het Amsterdam Museum te komen? Dan kunnen ze ook een digitale rondleiding bekijken.

Verder krijgen scholen twee **theaterworkshops** rondom de voorstelling: Een workshop voorafgaand aan het theaterbezoek en een workshop erna. De theaterworkshops staan in deze handleiding.

Het is belangrijk dat je voordat je de eerste workshop gaat geven, even checkt welke informatie de school al heeft gehad. Zijn ze al naar de tentoonstelling geweest? Hebben ze al wat gedaan in de digitale leeromgeving?

Attendeer de leerkracht erop dat de voorstelling voor de leerlingen de meeste waarde heeft als ze al wat achtergrondinformatie hebben. Het is dus van belang dat ze dan wel de (digitale) rondleiding hebben gehad in het museum, dan wel op de website in de digitale leeromgeving bezig zijn geweest, voordat ze de voorstelling bezoeken.

Mocht je nog vragen hebben, neem dan contact met me op via educatie@krakeling.nl

Veel succes en vooral veel plezier met het geven van de workshops bij de Gouden Koets!

Vriendelijke groet,
Loes van der Staak
Educatie Theater de Krakeling

Regie: **Jörgen Tjon A Fong**
Spel: **Birgit Schuurman, Urvin Monte**
Concept en idee: **Jörgen Tjon A Fong**
Muziek: **Dennis Bordeaux**
Beeld: **Richard Kofi**

DE GOUDEN KOETS

Workshop 1

Vraag wat de leerlingen al weten over de Gouden Koets.
Noteer dit eventueel op het bord.
Ga kort in op de woorden en vertel dat we in de tweede les dieper op deze inhoud verder gaan.
Hebben de leerlingen nog niks over het onderwerp besproken? Moedig ze aan om voor bezoek aan de voorstelling de digitale leeromgeving te bezoeken en/of de (digitale) rondleiding van het Amsterdam Museum.

Opwarming

Koning(in) en de bedienden

Alle kinderen staan in de kring, de koning(in) (docent) staat in het midden. Vertel dat vandaag de dag is dat er een 'opperbediende' gekozen gaat worden. De koning(in) is nogal serieus en houdt niet van lachende of erger nog: bewegende bedienden. Als de koning(in) kijkt, staan de bedienden stil, serieus. Kijkt de koning(in) niet dan mogen ze bewegen (op hun plek) en de anderen aan het lachen proberen te krijgen door gekke bekken te trekken of misschien zelfs de koning(in) achter haar rug om belachelijk te maken. Ziet de koning(in) je tóch bewegen? Dan word je ontslagen en ga je zitten waar je stond.

Status

Stel de vraag:

Wat is status?

Wat is hoge status?

Wat is lage status?

Hoe kom je aan (hoge/lage) status?

Wat heb je aan status?

Status in de kring

Ga in een kring staan in de hoge status. Laat de leerlingen ook in een hoge status staan. Benoem alles van onder naar boven: Voeten stevig op de grond, recht staan, borst vooruit, handen stevig, rug recht, kin omhoog en iedereen aankijken.

Wissel nu naar lage status. Benoem weer alles: voeten een beetje naar binnen, beetje wiebelen, schouders laten hangen, friemelen met je handen, kin omlaag, schichtige blik.

Wissel een aantal keer en vergroot zo nodig uit.

In de voorstelling zien we prinses Wilhelmina en Kwadjo, een jongen uit Suriname die naar Nederland is gekomen voor de Wereldtentoonstelling. Hoe zit de statusverdeling hier denk je?

Van laag naar hoog en andersom

Laat leerlingen rondlopen in het lokaal. Zet muziek op.

Bouw de status op van 0-10 (door zelf mee te tellen, bij 0 heb je de lage status, bij 10 de hoge)

Gaat dit goed? Dan is het leuk om ook eens te lopen vanuit de verschillende statussen. Waar ga je met de hoge status graag staan in deze ruimte? Waar juist als je de lage status hebt? Hier kan je een beetje mee spelen. Eventueel weer het meetellen van 0-10 om een beetje richting te geven. En wat gebeurt er als kinderen allemaal een verschillende status hebben? Hoe reageren ze dan op elkaar?

DE GOUDEN KOETS

Workshop 1

Wilhelmina en haar bedienden

Laat ongeveer 5 leerlingen staan, de rest mag zitten. Iemand is Wilhelmina, de rest is bediende. Wat wil Wilhelmina graag dat ze doen? (Bijvoorbeeld een broek voor haar halen in plaats van een jurk of een bord macaroni in plaats van die verschrikkelijke kaviaar).

Wilhelmina heeft hoge status en de rest laag. Wilhelmina roept een bediende bij haar en geeft de opdracht door. Duidelijke hoge en lage status. Als de bediende de opdracht heeft begrepen mag hij gaan van Wilhelmina. Op zijn plek wisselt de bediende van lage naar hoge status en roept de bediende onder hem bij zich. Hij geeft de opdracht door aan de volgende. Weer duidelijke hoge en lage status. Zo komen alle bedienden aan bod.

Eventueel kun je weer helemaal terug naar Wilhelmina van onder naar boven. De vader van Wilhelmina kan haar roepen (koning Willem) waardoor Wilhelmina weer lage status krijgt (dit kun je ook zelf spelen). Misschien moet ze haar jurk aanhouden of haar huiswerk maken. De laagste bediende kan een fout maken waardoor de bedienden boven hem/haar een probleem hebben, etc. Speel met wisselingen in status. Zo kun je dus zien dat je bij verschillende mensen een andere status aanneemt. Iedereen heeft zowel hoge als lage status in zijn leven.

Tot slot: De juiste volgorde

Je hebt zes briefjes met op ieder briefje een cijfer (1 t/m 6). Je neemt zes kinderen mee naar de gang en deelt daar de briefjes uit. Het kind met nummer 1 heeft straks de laagste status, nummer 2 iets hoger, etc tot aan 6; het kind met nummer 6 speelt de hoogste status (de kinderen op de gang mogen weten van elkaar wie welk cijfer heeft). De kinderen komen op willekeurige volgorde binnen en lopen kriskras door de ruimte of zoeken juist een plek waar ze graag willen staan. Het publiek moet goed kijken om straks de zes leerlingen op de goede volgorde te plaatsen. De spelers zelf moeten tijdens het spelen ook goed op elkaar letten; hoe reageren ze op de status boven en onder hen?

Sluit de les af met een gesprek:

Wanneer heb jij hoge status?

Wanneer heb jij lage status?

Wat vind je leuker om te spelen en waarom?

Welke status heeft een prinses meestal in het dagelijks leven als ze gewoon thuis is?

URBAN MYTH

theater de
krakeling

DE GOUDEN KOETS

Workshop 2

Opwarming

Bedenk zelf een passende opwarming bij je les.
Maak het actief en fysiek.

Nagesprek

Aan de hand van stellingen spreken we na over de voorstelling.

Zet de leerlingen in de kring. Telkens noem je een stelling en de leerlingen stemmen eens of oneens. Dit kan met groene en rode blaadjes bijvoorbeeld. Of met staan en zitten. Inventariseer eerst de uitslag van de stemming.

Je kunt het bijvoorbeeld op het bord noteren: 11 mensen eens, 17 mensen oneens.

Vraag daarna een aantal mensen om uitleg. Waarom vind je dat? Kun je daar iets meer over vertellen? Heb je hier ervaring mee? Laat leerlingen op elkaar reageren, zorg dat je zowel voor- als tegenstanders hoort.

Blijf niet te lang hangen bij een stelling, maar zorg dat je wel bij een inhoudelijk gesprek komt.

Stellingen:

De Gouden Koets is ouderwets

De Gouden Koets is belangrijk voor de geschiedenis van Nederland

De Gouden Koets laten rijden is racisme.

Mijn ouders verwachtten veel van me

Mijn docent verwacht veel van me

Ik wil soms iets anders dan wat er van me wordt verwacht

Traditie is belangrijk

Volkslied

Luister met de leerlingen naar het Wilhelmus.

Stel: Je bent Kwadjo, een jongen uit Suriname. Je bent nog nooit in Nederland geweest. Je weet niet veel van Nederland.

Als je dan dit volkslied hoort, welk beeld krijg je dan van Nederland?

Neem met de leerlingen de tekst beetje bij beetje door.

Maak een woordweb op het bord, schrijf op welke dingen je hoort, welk beeld je krijgt als je naar het Wilhelmus luistert.

Het Wilhelmus is ooit geschreven omdat Willem van Oranje in opstand wilde komen tegen de Spaanse Koning die het Nederlandse volk onderdrukte. Het lied gaat over oorlog, religie en leiderschap. Het moest ervoor zorgen dat mensen hem zouden volgen in zijn strijd tegen Koning Filips II.

DE GOUDEN KOETS

Workshop 2

Opdracht

Stel je mag een nieuw volkslied schrijven voor Nederland, wat zou er dan in ieder geval in moeten staan? Wat moet het uitstralen of overbrengen?

Maak met de leerlingen een nieuw woordweb op een ander deel van het bord. Op het bord staan nu twee verschillende woordwebben. Bespreek het verschil.

Verdeel de klas in groepjes. Deze groepjes schrijven een opzet voor een nieuw volkslied. Dit kan zijn in welke vorm dan ook: een rap, een gedicht, een lied, etc.

Ze kunnen de volgende zinnen afmaken:

Nederland is....

Nederland heeft....

In Nederland is...

Als ik denk aan Nederland dan denk ik aan...

Nederland is voor mij...

Denk aan: Nederland is multicultureel, in Nederland is veel water, Nederland is oranje, Nederland is plat, Nederland heeft goede sporters, Nederland is voor mij in een kringetje taart eten, etc.

Tot slot kunnen de groepjes hun volkslied presenteren aan de rest van de klas. Als je genoeg tijd hebt is het leuk om ook nog na te denken over de vorm.

Eventueel kun je de hele opdracht ook klassikaal uitvoeren en gezamenlijk een nieuw volkslied bedenken.

DE GOUDEN KOETS

Educatie

Geschreven door Loes van der Staak
met bijdragen van Nynke Vermuë
Educatie afdeling Theater De Krakeling

Voor vragen, opmerkingen, of reacties n.a.v. de voorstelling
of de lesbrief kunt u een mail sturen naar educatie@krakeling.nl

Urban Myth
in coproductie met Theater De Krakeling
en STIP theaterproducties

URBAN MYTH

theater de
krakeling

stip